

VEREJNÝ OCHRANCA PRÁV: NÁROK NA DÁVKU V NEZAMESTNANOSTI PO NÁVRATE Z PRÁCE V INOM ČLENSKOM ŠTÁTE EÚ. ČO SI MNOHÍ SLOVÁCI NEUVEDOMUJÚ

Bratislava 08. januára 2026

Verejný ochranca práv Róbert Dobrovodský sa vo svojej činnosti **opakovane stretáva s podnetmi smerujúcimi proti Sociálnej poisťovni**, ktoré sa týkajú nevyplatenia dávky v nezamestnanosti osobám po návrate z dlhodobej práce v zahraničí.

Jedným z takýchto prípadov bol aj podnet podávateľa, ktorý pracoval niekoľko rokov v inom členskom štáte Európskej únie a po návrate na Slovensko požiadal o dávku v nezamestnanosti.

Sociálna poisťovňa konala správne

Sociálna poisťovňa jeho nárok na dávku zamietla. Verejný ochranca práv po preskúmaní veci skonštatoval, že postup Sociálnej poisťovne bol v súlade so zákonom o sociálnom poistení, ako aj s koordinačnými nariadeniami Európskej únie v oblasti sociálneho zabezpečenia.

Dôvodom zamietnutia žiadosti bolo, že podávateľ nezískal na území Slovenskej republiky žiadnu dobu poistenia v nezamestnanosti a zároveň si na území Slovenskej republiky nezachoval bydlisko.

Slovenská právna úprava

Slovenská legislatíva stanovuje, že nárok na dávku v nezamestnanosti je podmienený získaním obdobia poistenia v nezamestnanosti v Slovenskej republike v **trvaní najmenej dvoch rokov** z posledných štyroch rokov pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie. Koordináčne nariadenia Európskej únie umožňujú započítať obdobia poistenia získané v zahraničí **len v prípade**, ak si osoba na území Slovenskej republiky zachovala bydlisko.

Pojem bydlisko však nemožno zamieňať s trvalým pobytom. Podľa európskej legislatívy ide o miesto, v ktorom má osoba centrum svojich záujmov. Pri jeho posudzovaní sa zohľadňujú najmä rodinné väzby, dĺžka a trvalosť pobytu v zahraničí, bytová situácia, vykonávanie nezárobkovej činnosti či miesto zdaňovania príjmov. Judikatúra slovenských súdov zároveň potvrdzuje, že menej významnými skutočnosťami sú napríklad vlastníctvo bankového účtu alebo využívanie služieb mobilného operátora.

„Skúsenosti z vybavovania podnetov poukazujú na to, že mnohí občania si neuvedomujú, že nárok na dávku v nezamestnanosti sa spravidla uplatňuje v štáte posledného zamestnania. Uplatnenie tohto nároku v inom členskom štáte, napríklad na Slovensku, predstavuje len výnimočnú možnosť, ktorá je viazaná na zachovanie bydliska, teda centra životných záujmov, v inom členskom štáte, než je štát výkonu posledného zamestnania,“ uviedol verejný ochranca práv Róbert Dobrovodský.

Tzv. cezhraniční pracovníci

Verejný ochranca práv zároveň informuje, že okrem vyššie spomenutej výnimky z uplatnenia dávky v nezamestnanosti v štáte posledného zamestnania, sa obdobný postup uplatňuje aj v prípade tzv. **cezhraničných pracovníkov**.

Podľa koordinačných nariadení je cezhraničným pracovníkom každá osoba, ktorá vykonáva činnosť ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba v členskom štáte a ktorá má bydlisko v inom členskom štáte, do ktorého sa vracia spravidla denne alebo aspoň raz za týždeň.

Verejný ochranca práv v tejto súvislosti upozorňuje, že osoby, ktoré nie sú cezhraničnými pracovníkmi alebo si nezachovali bydlisko na Slovensku, by mali **pred ukončením** dlhodobej práce v inom členskom štáte Európskej únie požiadať o dávku v nezamestnanosti v tom členskom štáte, v ktorom pracovali a platili poistné.

Žiadosť o export dávky

Následne môžu **požiadať o export dávky** na územie Slovenskej republiky podľa článku 64 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004, pričom musia splniť podmienku predchádzajúcej evidencie ako osoby hľadajúcej zamestnanie v danom členskom štáte a byť k dispozícii službám zamestnanosti tohto členského štátu najmenej po dobu štyroch týždňov.

„Považujem za dôležité, aby občania mali včasné a presné informácie o podmienkach uplatňovania nároku na dávku v nezamestnanosti v cezhraničných situáciách, a to najmä ešte pred návratom zo zahraničia,“ uzatvára verejný ochranca práv.

Súvisiaca tlačová správa:

<https://vop.gov.sk/po-navrate-na-slovensko-narok-na-davku-v-nezamestnanosti-nie-je-samozrejmy/>